

**VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

**IŠANKSTINIO TYRIMO ATASKAITA
VAIKŲ VASAROS STOVYKLŲ ORGANIZAVIMO VERTINIMAS**

2022-03-23 Nr. R-05-1

TURINYS

<u>IŠANKSTINIO TYRIMO TIKSLAS, APIMTIS IR METODAI</u>	<u>3</u>
<u>IŠANKSTINIO TYRIMO REZULTATAI</u>	<u>4</u>
<u>Nagrinėta veiklos sritis</u>	<u>4</u>
<u>2020-2021 metais organizuoti vaikų vasaros poilsio programų konkursai ir jų finansavimas</u>	<u>7</u>
<u>Nustatytos problemos:</u>	<u>13</u>
<u>1. Organizuose vasaros/rudens poilsio programose buvo užimta tik nedidelė Vilniaus miesto moksleivių dalis</u>	<u>13</u>
<u>1.1. Skiriamų lėšų nepakako programų finansavimo poreikiams patenkinti</u>	<u>14</u>
<u>1.2. Lėšų poilsio programoms finansuoti planavimo ir skyrimo problemos</u>	<u>15</u>
<u>2. Nenustatytos aiškios šalių, organizuojančių vaikų vasaros poilsį, veiklos funkcijų pasidalijimo ir koordinavimo ribos</u>	<u>16</u>
<u>3. Nesukurtas vasaros programų priežiūros ir veiklos kontrolės mechanizmas</u>	<u>18</u>
<u>3.1. Neužtikrinama pakankama vasaros poilsio programų įgyvendinimo priežiūra ir lėšų panaudojimo kontrolė</u>	<u>19</u>
<u>Priežastys, dėl kurių auditą siūloma baigti išankstiniu tyrimu</u>	<u>21</u>
<u>Priedas Nr.1. Santrumpos ir sąvokos</u>	<u>22</u>
<u>Priedas Nr. 2. Nagrinėtos veiklos srities teisinis reglamentavimas</u>	<u>23</u>

Išankstinio tyrimo tikslas, apimtis ir metodai

Vaikų vasaros poilsis yra neatsiejama vaikų ir jaunimo socializacijos proceso dalis. Vaikų vasaros poilsio organizavimas – viena iš neformaliojo vaikų švietimo veiklų, kuriai keliami tikslai – skatinti turiningą vasaros poilsį, sudaryti sąlygas vaikų saviraiškos, fizinio aktyvumo, gabumų plėtojimo poreikių tenkinimui, žinių įgytų formaliojo ugdymo metu gilinimui, mokymosi praradimų kompensavimui, užimant kuo daugiau mokyklose besimokančių vaikų vasaros poilsio stovyklose.

Išankstinio tyrimo tikslas – susipažinti su Vilniaus miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) vaikų vasaros poilsio organizavimo sistema, veiklos tikslais, veiklą vykdančiais subjektais ir jų tarpusavio ryšiais bei atliekamomis funkcijomis, vasaros stovyklų programų finansavimu, veiksniais įtakančiais šią veiklos sritį, identifikuoti esamas problemas ir nustatyti, ar tikslinga atlikti pagrindinį tyrimą.

Tyrimo objektas – audituojamuoju laikotarpiu organizuoti vaikų vasaros poilsio programų konkursai, programų atranka ir jų įgyvendinimui paskirstytos lėšos, programų įgyvendinimo priežiūra, skirtų išteklių ir pasiektų rezultatų analizė, informacijos apie vaikų vasaros poilsio organizavimą Vilniaus miesto savivaldybėje sklaida.

Išankstinio tyrimo subjektai – Vilniaus miesto savivaldybės administracija ir subjektai, įgyvendinantys programas.

Vertinimas atliktas pagal Savivaldybės administracijos Bendrojo ugdymo skyriaus, Švietimo aplinkos skyriaus pateiktus duomenis ir dokumentus, vertinimo kriterijus – vykdytos vaikų vasaros poilsio programos (vnt.), tam skirti ištekliai. Audito įrodymams gauti taikėme dokumentų peržiūros ir patikrinimo, apklausos, palyginamosios ir situacijų analizės metodus.

Vertintas laikotarpis – 2020 - 2021 metai.

Išankstinio tyrimo metu duomenys buvo renkami:

- Peržiūrint Valstybės, Savivaldybės tarybos ir Savivaldybės vykdomosios institucijos priimtus norminius teisės aktus, susijusius su audito sritimi;
- susipažįstant su Savivaldybės strateginiais tikslais ir planais vaikų vasaros poilsio organizavimo srityje bei jų vykdymu;

- susipažįstant su Savivaldybės administracijos struktūrinių dalinių, dalyvaujančių organizuojant vaikų vasaros poilsį, funkcijomis ir atsakomybėmis, su esama vaikų vasaros poilsio programų administravimo situacija;
- pasirinktinai vertinant Savivaldybės administracijai teiktus subjektų, audituojamųjų laikotarpiu įgyvendinusių vaikų vasaros poilsio programas, dokumentus, grindžiančius programų vykdymą¹;
- peržiūrint interneto svetainėse www.vilnius.lt; www.neformalusugdymas.lt, Savivaldybės dokumentų valdymo sistemoje @vilys teiktą informaciją, susijusią su vaikų vasaros stovyklų organizavimu.

Išankstinis tyrimas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus².

Išankstinio tyrimo rezultatai

Nagrinėta veiklos sritis

Nagrinėtą veiklos sritį reglamentuoja Valstybės, Savivaldybės tarybos ir Savivaldybės vykdomosios institucijos priimti norminiai teisės aktai. (2 priedas).

Neformaliojo švietimo, vaikų ir jaunimo užimtumo organizavimas yra viena iš savivaldybėms priskiriamų savarankiškųjų funkcijų (pagal LR vietos savivaldos įstatymo³ 8 dalį).

Valstybė ir savivaldos institucijos yra pagrindinės vaikų vasaros poilsio organizavimo sistemos dalys, nes joms tenka viena iš pagrindinių funkcijų, organizuojant vaikų vasaros poilsį – vasaros poilsio programų konkursų organizavimas ir lėšų paskirstymas programų vykdytojams. Vasaros poilsio programos finansuojamos LR švietimo ir mokslo ministerijos pagal savivaldybių teritorijose besimokančių vaikų skaičių ir pačių savivaldybių, skiriant lėšų vasaros stovyklų programų vykdymui.

¹ Pagal dokumentus, talpinamus Savivaldybės dokumentų valdymo sistemoje @vilys

² 3000-asis TAAIS „Veiklos audito standartas“

³ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas Nr. XI-971 (2010 m. birželio 30 d. redakcija)

Savivaldybės tarybos sprendimais⁴ patvirtintuose 2020-2022 metų ir 2021-2023 metų strateginiuose veiklos planuose vaikų vasaros poilsio programų organizavimas ir įgyvendinimas numatytas 01 programos „Švietimas“ apimtyje, siekiant tikslo – „Plėtoti vaikų ir paauglių užimtumą Vilniaus mieste“ ir įgyvendinant uždavinį – „Organizuoti ir vykdyti ugdymo įstaigų renginius, konkursus, olimpiadas, vaikų jaunimo ir socializacijos, psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencijos programas“. Minėto uždavinio įgyvendinimo vertinimo kriterijus – įgyvendintų vaikų vasaros programų skaičius, (vnt.). 2020 metais buvo numatyta įgyvendinti 170 vaikų vasaros poilsio programų, 2021 metais – 175.

Savivaldybėje vasaros stovyklų organizavimas ir atsiskaitymas už įgyvendintas vaikų vasaros poilsio programas yra reglamentuotas Savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintuose Vaikų vasaros poilsio programų konkurso (toliau - Konkursas) nuostatuose⁵, apibrėžiančiuose Konkurso organizavimo tvarką, prioritetus, dokumentų pateikimo tvarką, reikalavimus programų vykdytojams, programų vertinimą ir finansavimo skyrimą (Konkurso organizatorė ir asignavimų valdytoja yra Savivaldybės administracija), finansavimą gavusių įstaigų įsipareigojimus ir jų vykdymo tikrinimo tvarką. Programų vykdytojais gali būti Savivaldybės teritorijoje registruotos švietimo, kultūros, sporto įstaigos, nevyriausybinės, visuomeninės organizacijos, viešosios įstaigos, asociacijos, laisvieji mokytojai, kurių nuostatuose (įstatuose, individualios veiklos pažymoje, verslo liudijime) įteisinta vaikų ir jaunimo švietimo, ugdymo, pramogų, poilsio arba vaikų poilsio stovyklų organizavimo veikla. Konkursui gali būti teikiamos programos, kuriomis numatoma užimti tik Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos mokyklose besimokančius vaikus. Programos įgyvendinimui skiriama suma priklauso nuo vaikų skaičiaus ir nuo laiko, kurį vaikas gali ilsėtis stovykloje. Programos atrenkamos pagal prioritetus: jei jose užimti vaikai, dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų turintys specialiujų ugdymosi poreikių, užimta kuo daugiau vaikų mažesnėmis sąnaudomis, programos vykdytojas turi papildomų finansavimo šaltinių, partnerių, kurių indėlis nurodomas teikiamoje paraiškoje, numatyta veiklų įvairovė ir pan. Pranešimai apie paraiškų Konkursui priėmimo sąlygas ir terminus, skelbiami Savivaldybės interneto svetainėje www.vilnius.lt, paraiškų teikimui numatytas 30 kalendorinių dienų nuo pranešimo

⁴ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2020 m. kovo 4 d. sprendimu Nr. 1-450 patvirtintas 2020-2022 metų strateginis veiklos planas ir 2021 m. birželio 23 d. sprendimu Nr. 1-1041 patvirtintas 2021-2023 metų strateginis veiklos planas;

⁵ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymai: 2020 m. balandžio 2 d. Nr. 30-742/20 ir 2021 m. kovo 29 d. Nr. 30-834/21 „Dėl vaikų vasaros poilsio programų konkurso nuostatų ir vaikų vasaros poilsio programų paraiškų vertinimo nuostatų tvirtinimo“

paskelbimo dienos terminas, paraiškos gali būti teikiamos tik elektroniniu būdu per Savivaldybės elektroninių paslaugų valdymo sistemą, adresu <http://paslaugos.vilnius.lt>.

Didžiąją dalį funkcijų, susijusių vaikų ir jaunimo užimtumu, užtikrinant vasaros poilsio programų įgyvendinimą, atlieka Savivaldybės administracijos Bendrojo ugdymo skyrius⁶: rengia ir koordinuoja Savivaldybės institucijų sprendimų, įsakymų ir potvarkių dėl mokinių vasaros poilsio organizavimo ir neformaliojo vaikų švietimo programų atostogų metu įgyvendinimo projektus, teikia juos tvirtinti ir organizuoja jų įgyvendinimą, vykdo programų atrankos konkursus, vertina paraiškas, atlieka vaikų vasaros poilsio programų įgyvendinimo priežiūrą, teikia informaciją apie konkursą.

Funkcijos ir įgaliojimai⁷ vertinti, atrinkti siūlomas finansuoti Konkursui pateiktas programos, atlikti vaikų vasaros poilsio stovyklų veiklos priežiūrą ir tikrinti, kaip naudojamos programoms skirtos lėšos, numatyti Konkurso koordinavimo darbo grupei⁸. Darbo grupė organizuoja posėdžius, kuriuose aptariami ir apibendrinami programų paraiškų, vertinimo rezultatai. Atsižvelgiant į Savivaldybės biudžete vaikų vasaros poilsiui numatytas lėšas, programos vertės vidurkį, atrenkamos ir siūlomos finansuoti programos, atitinkančios Konkurso nuostatų prioritetus - tinkamą programos turinį, aiškiai suformuluotus tikslus, programos įgyvendinimo priemonės ir metodus, programos sąmatoje nurodytų lėšų atitiktį veiklos pobūdžiui.

Esminiai 2020 ir 2021 metais organizuotų vasaros poilsio programų konkursų reglamentavimo pakeitimai

2021 metais keitėsi kai kurios organizuojamų vasaros programų Konkurso nuostatos, lyginant su galiojusiomis, organizuojant Konkursą 2020 metais. Pavyzdžiui: 1) vaikų, užimtų stovyklose amžius – 7-18 metų (buvo 6-18 metų), 2) Konkursui galėjo būti teikiama tik viena pareiškėjo paraiška (buvo – įstaigos, turinčios skyrius, galėjo teikti tiek paraiškų, kiek turėjo skyrių), 3) vaikų stovyklose užimtumas – ne mažiau, kaip 4 val. per dieną (buvo - ne mažiau, kaip 8 val. per dieną), 4) Iš Savivaldybės biudžeto lėšų galėjo būti skiriama iki 10 Eur dienai vienam dieninėje stovykloje užimtam vaikui ir iki 20 Eur vienam vaikui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių (buvo – 6 Eur ir 10 Eur), 5) stovyklos vienos dienos kaina tėvams negali viršyti 10 Eur, o vaikams, esantiems jautresnėje socialinėje situacijoje - 3 Eur (buvo – 10 Eur ir 5 Eur), 6) vaikų vasaros poilsio

⁶ pagal nuostatus, patvirtintus Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. birželio 4 d. įsakymu Nr. 40-193/19

⁷ pagal Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais: 2020 m. balandžio 2 d. Nr. 30-742/20; 2021 m. kovo 29 d. Nr. 30-834/21 patvirtintus Vaikų vasaros poilsio programų paraiškų vertinimo nuostatus

⁸ sudaromos administracijos direktoriaus įsakymais kiekvienais metais organizuojamiems konkursams

programai įgyvendinti gali būti skiriama iki 7 000 Eur (buvo – iki 5 000 Eur), 7) programų vertinimo prioritetai 2021 metais papildyti kriterijumi, kad didžioji dalis programos veiklų organizuojama gamtoje, gryname ore, 8) pailgintas programos vykdytojų atsiskaitymo už programų įgyvendinimą (veiklos ataskaitų) pateikimo terminas iki 2021 m. gruodžio 5 d. (2020 metais buvo – iki spalio 5 d.), 9) neliko nuostatos, kad praėjus 6 darbo dienoms nuo paraiškų teikimo termino pabaigos, pirminio paraiškų vertinimo rezultatai skelbiami Savivaldybės interneto svetainėje (2020 metais toks reikalavimas buvo numatytas).

2020-2021 metais organizuoti vaikų vasaros/rudens poilsio programų Konkursai ir jų finansavimas

2020 metai

Pagal 01 programoje „Švietimas“ patvirtintas biudžeto programų sąmatas, asignavimai⁹ vaikų vasaros poilsiui finansuoti, 2020 metais sudarė 701 600 Eur, iš jų:

- 440 000 Eur (Savivaldybės biudžeto lėšos, kuriomis buvo numatyta finansuoti Konkurso ir ne Konkurso būdu organizuotas vaikų vasaros poilsio programas);
- 261 600 Eur (Valstybės biudžeto spec. tikslinė dotacija)

Papildomai 2020 metų vasarą savivaldybėms iš Valstybės biudžeto skyrus Valstybės pasiskolintų lėšų stovyklų ir kitų Neformaliojo vaikų švietimo veiklų finansavimui, patvirtinta bendra biudžeto programos sąmata Nr. 4000474 – 983 600 Eur sumai, iš jos: 707 560 Eur paskirstyta¹⁰ Savivaldybės administracijos Bendrojo ugdymo skyriui pavaldžių švietimo įstaigų neformaliojo vaikų švietimo projektų įgyvendinimui, likusią sąmatoje patvirtintos sumos dalį planuota naudoti rudens stovyklų organizavimui.

Vasaros/rudens poilsio programoms paskirstytos lėšos

2020 metais paskelbus vasaros poilsio programų Konkursą, paraiškų priėmimas vyko nuo balandžio 6 d. iki gegužės 11 dienos. Pagal Konkurso koordinavimo darbo grupės posėdžio

⁹ Savivaldybės administracijos Švietimo aplinkos skyriaus pateiktais duomenimis (2020 metų Biudžeto programos sąmatos Nr. 4000471, 4000473, 4000474)

¹⁰ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. lapkričio 11 d. įsakymas Nr. 30-2732/20 “Dėl lėšų paskirstymo Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Bendrojo ugdymo skyriui pavaldžių švietimo įstaigų neformaliojo vaikų švietimo veikloms įgyvendinti”

protokolą¹¹, per paraiškų teikimo terminą, gautos ir vertintos 162 paraiškos finansuoti vasaros poilsio programos, jose nurodytas poreikis programų finansavimui sudarė 561 211,75 Eur. Konkurso koordinavimo grupės posėdyje informuota, kad 2020 metais vasaros poilsio programų vykdytojams numatyta paskirstyti 250 000 Eur programų įgyvendinimui. Po paraiškų vertinimo, darbo grupė nutarė siūlyti finansuoti visas paraiškas, surinkusias daugiau nei 13 vertinimo taškų, daugiausia taškų surinkusioms paraiškoms, skiriant maksimalų finansavimą, atitinkamai mažiau taškų surinkusioms paraiškoms – skiriant mažesnę finansavimą, priklausomai nuo planuojamų užimti vaikų skaičiaus, paraiškos turinio kokybės. Paraiškų, nesurinkusių 13 vertinimo taškų (dėl nurodomų nepagrįstų išlaidų, per didelio tėvų įnašo, nedetalaus veiklos aprašymo) nuspręsta nefinansuoti, dvi įstaigos pačios atsisakė organizuoti vasaros stovyklas.

Įvykus Konkursui, Savivaldybės administracijos direktoriui Savivaldybės biudžeto lėšomis pasiūlyta finansuoti 150 Konkursui pateiktų programų, joms paskirstant¹² 250 000 Eur.

2020 metų vasarą Savivaldybės administracija organizavo¹³ ir antrąją vasaros poilsio programų Konkursą. Galimybė organizuoti Konkursą, atsirado LR švietimo, mokslo ir sporto ministerijai savivaldybėms skyrus¹⁴ papildomų lėšų stovyklų organizavimui ir kitoms neformaliojo vaikų švietimo (toliau – NVŠ) veikloms, vykdomoms vasaros metu, finansuoti. Atsižvelgiant į Vilniaus miesto savivaldybėje besimokančių mokinių skaičių, vaikų vasaros stovyklų ir NVŠ veiklų finansavimui, pagal LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ir Savivaldybės administracijos pasirašytą lėšų naudojimo sutartį¹⁵, Savivaldybei skirta 554 600 Eur iš Valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos lėšų.

Pagal Konkurso koordinavimo darbo grupės protokolą¹⁶, suorganizavus Konkursą, iš skirtų Valstybės biudžeto specialiosios dotacijos lėšų buvo numatyta paskirstyti 261 540 Eur 85 vasaros stovyklų programoms finansuoti. Per paraiškų teikimo terminą (nuo birželio 18 d. iki birželio 29 d.),

¹¹ Vaikų vasaros poilsio programų konkurso koordinavimo darbo grupės 2020 m. gegužės 28 d. posėdžio protokolą Nr. A27-114/20 (2.1.13-BEU)

¹² Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. birželio 2 d. įsakymas Nr. 30-1254/20 „Dėl lėšų vaikų vasaros poilsio programoms vykdyti paskirstymo“

¹³ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. birželio 17 d. įsakymas Nr. 30-1384/20 „Dėl vaikų vasaros stovyklų konkurso nuostatų ir vaikų vasaros stovyklų paraiškų vertinimo nuostatų tvirtinimo“

¹⁴ Vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. V-823 „Dėl vaikų vasaros stovyklų ir kitų neformaliojo vaikų švietimo veiklų finansavimo tvarkos aprašo patvirtinimo ir lėšų skyrimo savivaldybėms“

¹⁵ LR švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ir Savivaldybės administracijos 2020 m. birželio 17 d. Lėšų naudojimo sutartis Nr. S-834/A291-1238

¹⁶ Vaikų vasaros poilsio programų konkurso koordinavimo darbo grupės 2020 m. liepos 16 d. posėdžio protokolas Nr. A27-161/20 (2.1.13-BEU)

buvo gautos 88 paraiškos finansuoti vasaros poilsio stovyklų programas, jose nurodytas lėšų poreikis sudarė 326 525,75 Eur. Konkurso koordinavimo darbo grupė nutarė siūlyti finansuoti visas paraiškas, surinkusias daugiau nei 13 vertinimo taškų, trims paraiškoms, neatitinkančioms Konkurso nuostatų, finansavimo nutarta neskirti. Finansavimas¹⁷ skirtas 85 vasaros poilsio programoms, joms paskirstyta 261 540 Eur.

Pažymėtina, kad 2020 metais tarp LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ir Savivaldybės administracijos pasirašytos lėšų naudojimo sutarties vėlesnis pakeitimas¹⁸, kuriuo iš Valstybės vardu pasiskolintų lėšų Savivaldybei buvo papildomai skirta 1 190 600 Eur vasaros stovykloms ir kitoms neformaliojo vaikų švietimo veikloms finansuoti, Savivaldybės administracijai suteikė galimybę papildomai organizuoti¹⁹ ir vaikų rudens stovyklų programas.

Pagal vaikų rudens stovyklų Konkurso koordinavimo grupės posėdžio protokolą²⁰, nuo 2020 m. spalio 6 d. iki spalio 16 d. gautos ir vertintos 92 paraiškos organizuoti rudens stovyklas, paraiškose teiktas finansavimo poreikis sudarė 291 844,34 Eur. Po paraiškų vertinimo, nutarta nefinansuoti 4 Konkurso nuostatų neatitikusių paraiškų, Savivaldybės administracijos direktoriui teiktas siūlymas finansuoti 88 vaikų rudens Konkursui pateiktas programas. Rudens stovyklų programų organizavimui paskirstyta²¹ 260 877 Eur.

Iš viso per 2020 metus Savivaldybės administracija organizavo 3 vaikų vasaros/rudens poilsio programų Konkursus, vykdytos 323 vaikų poilsio programos: 235 vasaros stovyklų ir 88 rudens stovyklų. Vykdytų Konkursų metu iš viso paskirstyta 772 417 Eur, iš jų: Savivaldybės biudžeto lėšomis finansuota 150 vasaros Konkurso programų, joms paskirstyta 250 000 Eur, Valstybės biudžeto lėšomis finansuotos 173 vasaros/rudens stovyklų programos, kurioms paskirstyta 522 417 Eur. Stovyklų programoms paskirstytos sumos sudarė nuo 400 Eur iki 5 000 Eur, vidutiniškai vienos programos finansavimui skirtos lėšos sudarė 2 391,38 Eur (772 417:323). Nors Konkursams programų finansavimui teiktų paraiškų patenkinimo rodiklis buvo gana aukštas

¹⁷ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. liepos 17 d. įsakymas Nr. 30-1608/20 „Dėl lėšų vaikų vasaros stovyklų programoms vykdyti paskirstymo“

¹⁸ LR švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ir Savivaldybės administracijos 2020 m. birželio 17 d. Lėšų naudojimo sutarties Nr. S-834/A291-1238, 2020 m. liepos 22 d. pakeitimas Nr. A291-1345/20;

¹⁹ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. spalio 2 d. įsakymas Nr. 30-1330/20 „Dėl vaikų rudens stovyklų konkurso nuostatų ir vaikų rudens stovyklų paraiškų vertinimo nuostatų tvirtinimo“

²⁰ Vaikų rudens stovyklų konkurso koordinavimo darbi grupės 2020 m. spalio 22 d. protokolą Nr. A27-245/20(2.1.13-BEŪ)

²¹ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. spalio 27 d. įsakymas Nr. 30-2489/20 „Dėl lėšų vaikų rudens stovyklų organizavimui“

(nuspręsta nefinansuoti tik 19 teiktų paraiškų), bendrai vaikų vasaros /rudens poilsio programoms finansuoti skirtas finansavimas siekė tik 65 proc. paraiškose nurodyto finansavimo poreikio (1 179 581,84 Eur). Svarbu pažymėti, kad du papildomus - antrąjį vasaros programų Konkursą ir vaikų rudens programų Konkursą Savivaldybės administracija turėjo galimybę organizuoti paskirstydama iš Valstybės biudžeto papildomai savivaldybėms skirtas lėšas vaikų vasaros stovyklų ir kitų NVŠ veiklų finansavimui.

2021 metai

Pagal 01 programoje „Švietimas“ patvirtintas biudžeto programų sąmatas²², asignavimai vaikų vasaros poilsui finansuoti 2021 metais sudarė 630 000 Eur, iš jų:

- 440 000 (Savivaldybės biudžeto lėšos, kuriomis buvo numatyta finansuoti Konkurso ir ne Konkurso būdu organizuotas vaikų vasaros poilsio programas)
- 190 000 (Valstybės biudžeto NVŠ lėšos)

Vasaros/rudens poilsio programoms paskirstytos lėšos

2021 metais Savivaldybės administracijai paskelbus vaikų vasaros poilsio programų Konkursą, paraiškų priėmimas vyko nuo kovo 30 d. iki balandžio 30 d. Per paraiškų teikimo terminą, gautos²³ 285 paraiškos, jose nurodytas poilsio programų finansavimo poreikis – 1 550 523,20 Eur, nuspręsta vertinti 277 paraiškas, likusias atmesti, nes neatitiko Konkurso nuostatų. Įvertinusi teiktas stovyklų programų paraiškas, Konkurso koordinavimo darbo grupė, atsižvelgdama į programų finansavimui numatytas paskirstyti lėšas, nutarė siūlyti finansuoti visas paraiškas, surinkusias daugiau nei 13 vertinimo taškų ir paskirstyti 326 000 Eur iš Savivaldybės biudžeto lėšų ir 190 000 Eur iš Savivaldybės administracijos Jaunimo skyriaus perduotų, nepanaudotų NVŠ lėšų²⁴. Šios lėšos liko nepanaudotos (sutaupytos) per 2021 metų I ketvirtį, kai dėl Valstybės lygio ekstremaliosios situacijos ir Covid-19 ligos paskelbto karantino, Savivaldybėje buvo apribotas NVŠ programų

²² 2021 metų Biudžeto programos sąmatos Nr. 4000471, 40000469)

²³ Vaikų vasaros poilsio programų konkurso koordinavimo darbo grupės 2021 m. birželio 9 d. posėdžio protokolas Nr. A-27-239/21

²⁴ Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. sausio 20 d. įsakymas Nr. V-100 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų, skirtų neformaliajam vaikų švietimui 2021 metais paskirstymo pagal savivaldybes, patvirtinimo“

vykdymas. Savivaldybės taryba buvo nusprendusi²⁵ patvirtinti 190 000 Eur sumą vaikų vasaros stovykloms, prisidedančioms prie socialinių emocinių kompetencijų ugdymo.

Įvykus vasaros programų Konkursui, Savivaldybės administracijos direktoriui Savivaldybės biudžeto lėšomis pasiūlyta finansuoti 175 vaikų vasaros poilsio Konkursui pateiktas programas, taip pat nepanaudotomis NVŠ lėšomis - 89 vasaros poilsio programas, prisidedančias prie socialinių emocinių kompetencijų ugdymo.

Iš viso Konkurso nuostatas atitinkančioms 175 programoms iš Savivaldybės biudžeto lėšų paskirstyta²⁶ 326 000 Eur ir 89 programų įgyvendinimui iš nepanaudotų NVŠ lėšų paskirstyta²⁷ 190 000 Eur, vėlesniu Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu²⁸ lėšų skyrimas 4 programoms buvo atšauktas, t. y. faktiškai finansuotos 85 vasaros poilsio programos, prisidedančios prie socialinių emocinių kompetencijų ugdymo, joms paskirstyta 182 900 Eur.

Savivaldybės ir Valstybės biudžeto lėšoms finansuotos 264 vasaros stovyklų programos: 170 dieninių, 10 mobilių, 84 stacionarios stovyklos (su laikinu apgyvendinimu).

Savivaldybės administracija 2021 metų rudenį organizavo²⁹ ir vaikų rudens stovyklų Konkursą. Galimybė organizuoti Konkursą ir paskirstyti lėšas rudens stovyklų programoms, atsirado Savivaldybės tarybai priėmus sprendimą³⁰ iš NVŠ programoms finansuoti nepanaudotų lėšų, 100 000 Eur + 7 000 Eur³¹ skirti vaikų rudens stovyklų organizavimui. (Minėtas Savivaldybės tarybos sprendimas analogiškas 2021 metų birželio 3 dienos sprendimui Nr. 1-1001, kai buvo patvirtintas nepanaudotų NVŠ lėšų - 190 000 Eur naudojimas programoms, prisidedančioms prie socialinių emocinių kompetencijų ugdymo, finansuoti).

²⁵ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2021 m. birželio 2 d. sprendimas Nr. 1-1001 „Dėl nepanaudotų neformaliojo vaikų švietimo lėšų naudojimo“

²⁶ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2021 m. birželio 10 d. įsakymas Nr. 30-1557/21 „Dėl lėšų vaikų vasaros poilsio programoms vykdyti paskirstymo“;

²⁷ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2021 m. birželio 10 d. įsakymas Nr. 30-1558/21 „Dėl lėšų vaikų vasaros poilsio programoms, prisidedančioms prie socialinių emocinių kompetencijų ugdymo, vykdyti paskirstymo“

²⁸ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2021 m. lapkričio 16 d. įsakymas Nr. 30-2967/21

²⁹ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2021 m. spalio 20 d. įsakymas Nr. 30-2776/21 „Dėl vaikų rudens stovyklų konkurso nuostatų ir vaikų rudens stovyklų paraiškų vertinimo nuostatų tvirtinimo“

³⁰ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2021 m. spalio 7 d. sprendimas Nr. 1-1150 „Dėl nepanaudotų neformaliojo vaikų švietimo lėšų naudojimo“

³¹ Pagal Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2021 m. birželio 3 d. sprendimą Nr. 1-1001 „Dėl nepanaudotų neformaliojo vaikų švietimo lėšų naudojimo“

Pagal Vaikų Rudens stovyklų Konkurso koordinavimo darbo grupės posėdžio protokolą³², per paraiškų teikimo laikotarpį (nuo spalio 22 d. iki spalio 27 d.), gautos 68 paraiškos, kuriose nurodytas finansavimo poreikis sudarė 119 497,72 Eur, darbo grupė nutarė siūlyti finansuoti 63 teiktas paraiškas, atitikusias vaikų rudens Konkurso nuostatas ir surinkusias 13 ir daugiau vertinimo taškų, kai kurioms programoms skirtas mažesnis finansavimas, nei buvo nurodyta paraiškose. Po 2021 metais organizuoto vaikų rudens programų Konkurso, 63 programų įgyvendinimui, paskirstyta³³ 107 000 Eur.

Iš viso Savivaldybės administracija 2021 metais organizavo 2 vaikų vasaros/rudens stovyklų programų Konkursus, įgyvendino 323 programas: 260 vasaros programų, 63 – rudens programos. Programų finansavimui Savivaldybės biudžete suplanuoti asignavimai sudarė 630 000 Eur, vykdytų Konkursų metu paskirstyta iš viso 623 000 Eur, iš jų: Savivaldybės biudžeto lėšomis finansuotos 175 vasaros stovyklų programos ir papildomai Valstybės biudžeto lėšomis (iš nepanaudotų NVŠ lėšų) – 85 vasaros ir 63 rudens stovyklų programos. Programoms paskirstytos sumos sudarė nuo 400 Eur iki 7 000 Eur (vienam vykdytojui), vidutiniškai vienos programos finansavimui skirta lėšų suma sudarė 1 928,79 Eur (623 000:323). Bendras Vasaros /rudens programų Konkursams teiktose paraiškose programų finansavimo poreikis buvo 1 670 020,92 Eur, programų vykdymui paskirsčius numatytus 623 000 Eur, vykdytos 323 vaikų stovyklų programos, iš jų: 260 vasaros stovyklų ir 63 - rudens stovyklų programos. Nors Konkursams teiktų paraiškų patenkinimo rodikliai buvo pakankamai aukšti, (nefinansuota tik 30 Konkursams teiktų paraiškų), bendras vasaros/rudens poilsio programų finansavimas, net ir įvertinus papildomai skirtas Valstybės biudžeto lėšas, kurias Savivaldybės administracija skyrė vaikų stovykloms, nepavykus jų panaudoti NVŠ veikloms finansuoti, siekė tik 37 proc.

Pagal Savivaldybės administracijos Bendrojo ugdymo skyriaus pateiktą informaciją, 2020-2021 metais ne visos vasaros/rudens stovyklų programos faktiškai buvo vykdomos. 2020 metais neįvyko 12 vasaros ir 9 rudens stovyklų programos, atitinkamai liko nepanaudota 35 605 Eur, iš jų: 14 450 Eur, skirtų vasaros stovyklų organizavimui ir 21 155 Eur rudens stovyklų organizavimui. 2021 metais po Konkurso rezultatų paskelbimo, vaikų vasaros stovyklų neorganizavo 15 programų vykdytojų, atitinkamai liko nepanaudota 26 000 Eur stovyklų finansavimui skirtų lėšų. Pagrindinės

³² Vaikų rudens stovyklų Konkurso Koordinavimo darbo grupės 2021 m. spalio 28 d. posėdžio protokolas Nr. A27-389/21

³³ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2021 m. lapkričio 5 d. įsakymas Nr. 30-2905/21 „Dėl lėšų vaikų rudens stovyklų programoms vykdyti paskirstymo“;

nevykusių vasaros rudens/stovyklų programų priežastys: programų vykdytojai nepasirašė stovyklų finansavimo sutarčių, nes netenkino skiriamų lėšų dydis, įtakos turėjo ir kiti veiksniai (nesurinktas norinčių vaikų skaičius, neišspręstos įvairios organizacinės problemos).

Savivaldybės administracija iš 01 programos „Švietimas“ lėšų 2020 -2021 metais finansavo specialiujų ugdymosi poreikių turinčių vaikų vasaros poilsį:

Vadovaujantis Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais³⁴, patvirtintais Specialiujų ugdymosi poreikių turinčių vaikų vasaros dienos užimtumo paslaugų aprašais, Savivaldybės administracija 2020 metais paskirstė 115 235 Eur, o 2021 metais - atitinkamai 110 265 Eur specialiujų ugdymosi poreikių turinčių vaikų vasaros poilsio stovykloms įgyvendinti ir specialiujų ugdymosi poreikių turinčių vaikų vasaros dienos užimtumui organizuoti. Lėšos skirtos 7 Vilniaus specialiosioms mokykloms.

Iš viso 2020 metais vaikų vasaros/rudens poilsiu organizuoti paskirstyta: 887 652 Eur, iš jų: 772 417 Eur (arba 87 proc.) organizavus Konkursus, 115 235 Eur (arba 13 proc.) be konkurso. Nepanaudotos lėšos vasaros/rudens stovyklų įgyvendinimui sudarė 35 605 Eur (arba 4 proc.) nuo bendros paskirstytos sumos.

2021 metais vaikų vasaros/rudens poilsiu organizuoti paskirstyta: 733 265 Eur, iš jų: 623 000 Eur (arba 85 proc.) organizavus Konkursus, 110 265 (arba 15 proc.) be konkurso. Nepanaudotos lėšos vasaros stovyklų organizavimui sudarė 26 000 Eur, arba 3,5 proc. nuo bendros paskirstytos sumos.

Nustatytos problemos

- 1. Organizuotose vasaros/rudens poilsio programose buvo užimta tik nedidelė Vilniaus miesto moksleivių dalis*

Vienas iš vasaros poilsio programų Konkurso, organizuojamo, vadovaujantis Savivaldybės tarybos patvirtintais strateginiais veiklos planais, tikslų – užimti kuo daugiau Savivaldybės

³⁴ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. birželio 10 d. įsakymas Nr. 30-1320/20 „Dėl lėšų skyrimo Vilniaus specialiosioms mokykloms vaikų vasaros poilsio stovykloms ir vaikų vasaros dienos užimtumui organizuoti“; Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2021 m. birželio 10 d. įsakymu Nr.30-1559/21

mokyklose besimokančių vaikų vasaros poilsio stovyklose. 2020 - 2021 mokslo metais Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose mokėsi 75 791 mokyklinio amžiaus vaikų³⁵, pagal amžiaus grupę, galinčių dalyvauti organizuojamų poilsio stovyklų programose.

Išanalizavus Savivaldybės administracijos 2020 -2021 metais organizuotų vasaros/rudens³⁶ stovyklų užimtumo³⁷ rodiklius, nustatėme, kad:

- 2020 metais vykusiose 235 vasaros stovyklų programose buvo užimti 11 248 vaikai, iš jų – 1 877 socialiai remtini, papildomai organizuotose 88 rudens stovyklų programose buvo užimta 2 780 vaikų, iš jų – 1 291 socialiai remtini, t. y. 2020 metais organizuotose stovyklų programose buvo užimta 11 526 vaikai arba 15 proc. nuo bendro Vilniaus miesto mokinių skaičiaus
- 2021 metais vykusiose 260 vasaros stovyklų programose buvo užimti 13 507 vaikai, iš jų – 2 458 socialiai remtini, t. y. 18 proc. nuo bendro Vilniaus miesto mokinių skaičiaus.

Tai reiškia, kad audituotu laikotarpiu tik vidutiniškai 16,5 proc. Vilniaus miesto moksleivių buvo užimti organizuotose stovyklose, likę 83,5 proc. vaikų Savivaldybės organizuotose stovyklų programose nedalyvavo arba tenkinosi savarankiškai (tėvų, globėjų) organizuotu poilsiu.

Tarp galimų problemos priežasčių:

1.1. Skiriamų lėšų nepakako programų finansavimo poreikiams patenkinti

Pagal Savivaldybės administracijos Bendrojo ugdymo skyriaus pateiktą informaciją, 2019 metais buvo organizuota tėvų apklausa, kuria siekta įvertinti Savivaldybės finansuojamų vasaros stovyklų poreikį. Apklausos rezultatai parodė, kad tėvai net 80,3 proc. (apie 19 000) 6-10 metų amžiaus grupei priklausančių vaikų leistų į mokyklų organizuojamas vasaros stovyklas. Panašaus pobūdžio apklausos 2020 - 2021 metais nevyko, nes dėl Valstybėje paskelbtos ekstremalios situacijos ir įvestų karantino apribojimų, apskritai buvo neaiškios NVŠ programų, įskaitant ir vaikų vasaros stovyklų, vykdymo galimybės.

Savivaldybės skiriamų lėšų dydis vasaros poilsio programų finansavimui, didele dalimi priklauso nuo savivaldybės finansinių galimybių, suinteresuotumo ir iš Valstybės gaunamų tikslinių lėšų, dotacijų. Sprendžiant vaikų užimtumo vasaros programose problemą, turėtų būti atsižvelgiama

³⁵ Švietimo valdymo informacinės sistemos svis.emokykla.lt duomenimis

³⁶ turimi tik 2020 metų rudens stovyklų užimtumo duomenys

³⁷ Pagal Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Bendrojo ugdymo skyriaus pateiktais duomenimis

ne tik į prognozuojamą Valstybės skiriamų tikslinių lėšų dydį, bet ir į finansavimo poreikių tendencijas.

Įvertinę Savivaldybės administracijos organizuojuose vasaros/rudens poilsio Konkursuose programų vykdymui paskirstytų lėšų ir finansavimo poreikio santykį, nustatėme, kad visuose 2020 - 2021 metais organizuojuose Konkursuose programų vykdytojams paskirstytų lėšų dalis buvo mažesnė už Konkursams teiktų programų finansavimo poreikį. (Žemiau esančioje lentelėje pateikti 2020-2021 vaikų poilsio stovyklų programoms skirto finansavimo/lėšų poreikio palyginimo rodikliai).

2020-2021 metais vaikų poilsio programoms skirto finansavimo/ lėšų poreikio palyginimas

Metai	Poreikis (Eur) (įskaitant rudens stovyklų programas)	Paskirstyta (Eur)	Paskirstytos lėšos/poreikis
2020	1 179 581,84	772 417	65 proc.
2021	1 670 020,92	623 000	37 proc.

Santykinai didesnę lėšų vaikų poilsio programoms paskirstymą 2020 metais, lėmė tik iš Valstybės biudžeto skirtos papildomos lėšos stovyklų ir kitų NVŠ veiklų finansavimui. Tačiau net ir disponavimas šiomis lėšomis, sudariusiomis galimybę Savivaldybės administracijai audituotu laikotarpiu organizuoti papildomus rudens poilsio programų konkursus, skiriamo finansavimo poreikių pilnai netenkino. Atsižvelgiant į tai, kad vaikų poilsio programoms paskirstytų lėšų dydis buvo nepakankamas, siekis vasaros poilsio stovyklose užimti kuo daugiau Savivaldybės mokyklose besimokančių vaikų, gali užtrukti arba tapti sunkiai įgyvendinamu tikslu.

1.2. Lėšų poilsio programoms finansuoti planavimo ir skyrimo problemos

Lėšų vasaros stovyklų organizavimui planavimas ir administravimas, patvirtintų asignavimų valdymas, laukiamo biudžeto vykdymo prognozavimas, pasiūlymų dėl galimo lėšų perskirstymo teikimo funkcijos priskiriamos Savivaldybės administracijos Švietimo aplinkos skyriui.³⁸

Išankstinio tyrimo metu nustatėme, kad Savivaldybės administracija 2020 - 2021 metais vaikų vasaros poilsio programų finansavimui buvo suplanavusi ir patvirtinusi vienodas (pagal

³⁸ nuostatai patvirtinti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. birželio 6 d. įsakymu Nr. 40-231/19

finansavimo šaltinį - Savivaldybės biudžeto lėšos) asignavimų sumas - po 440 000 Eur³⁹, t. y. 2021 metais vasaros programoms finansuoti planuotos lėšos išliko tame pačiame lygyje, kaip ir 2020 metais (neįvertinus didėjusio finansavimo poreikio). Pažymėtina kad patvirtintais Savivaldybės biudžeto asignavimais planuota finansuoti Konkursines ir nekonkursines specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų vasaros poilsio stovyklas. Iš viso su Valstybės biudžeto šiam tikslui skirtais asignavimais, planuoti asignavimai 2020 metais sudarė 701 600 Eur, (t. y. pagal lėšų šaltinį, Savivaldybės lėšos sudarė 63 proc. patvirtintų asignavimų), 2021 metais – 630 000 Eur (Savivaldybės lėšų dalis sudarė 70 proc. patvirtintų asignavimų).

Pagal vasaros poilsio programų vykdytojams 2020 metais paskirstytų lėšų struktūrą, Savivaldybės lėšų dalis, paskirstyta konkursinių programų vykdytojams, sudarė tik 57 proc. (250 000 Eur) nuo suplanuotų ir patvirtintų programos sąmatoje. Nevertinant ne Konkurso būdu skirtų lėšų (115 235 Eur) specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų vasaros poilsiui organizuoti, 2020 metais liko nepanaudota 74 765 Eur. 2021 metais vasaros poilsio programų vykdytojams paskirstytų lėšų struktūroje Savivaldybės lėšų dalis buvo didesnė, ir sudarė 74 proc. (326 000 Eur) nuo programos sąmatoje patvirtintų asignavimų.

Pažymėtina, kad papildomai 2020 metais organizuojamam rudens poilsio programų Konkursui, Valstybės biudžeto lėšos buvo skirstytos iš bendros sąmatos, kurioje patvirtinti asignavimai buvo skirti ne tik stovyklų organizavimui, bet ir kitų NVŠ veiklų finansavimui. Atsižvelgiant į tai, kad vasaros poilsio programų finansavimui lėšos skiriamos ir naudojamos iš kelių finansavimo šaltinių: Valstybės ir Savivaldybės biudžetų, svarbiais išlaidų kontrolės veiksniais tampa efektyvus patvirtintų asignavimų valdymas, biudžeto vykdymo prognozės ir pagal poreikius atliekamas turimų išteklių perskirstymas.

Kadangi asignavimai NVŠ veikloms planuojami ir tvirtinami bendroje programos sąmatoje, nebuvo galimybės įvertinti, ar lėšos vaikų poilsio programų finansavimui buvo paskirstytos efektyviai.

Išvada. Vaikų užimtumo vasaros/rudens poilsio programose rodikliai audituotu laikotarpiu vis dar buvo nepakankami, tam įtakos turėjo nepakankamas skiriamo finansavimo poreikių tenkinimas, lėšų planavimo ir skyrimo problemos.

³⁹ patvirtintos Biudžeto programos 2020 m. sąmata Nr. 4000471, Biudžeto programos 2021 m. sąmata Nr. 4000471 (finansavimo šaltinis - Savivaldybės biudžeto lėšos)

2. *Nenustatytos aiškios padalinių, organizuojančių vaikų vasaros poilsį, veiklos funkcijų pasidalijimo ir koordinavimo ribos*

Vasaros poilsio programų organizavimas – viena iš NVŠ veiklų, kurios vykdymo efektyvumas turėtų būti grindžiamas aiškiai apibrėžtomis, atskiruose subjekto (Savivaldybės administracijos) lygiuose veikiančių skyrių kompetencijų ribomis, optimaliai paskirstytomis koordinavimo ir kontrolės funkcijų apimtimis, kad įstaigos viduje tarp veikloje dalyvaujančių šalių nebūtų dubliuojamos funkcijos.

Susipažinę su Savivaldybės administracijoje veikiančių struktūrinių dalinių, dalyvaujančių vaikų vasaros poilsio organizavime, įgaliojimais, funkcijomis ir atsakomybėmis, nustatėme, kad tam tikra dalis vienodų funkcijų priskiriamos ne kažkuriai vienai, bet kelioms šioje veikloje dalyvaujančioms šalims.

Pavyzdžiui, Savivaldybės administracijos Bendrojo ugdymo skyriui⁴⁰ numatytos funkcijos: organizuoti, stebėti ir tobulinti vaikų ir jaunimo užimtumą, užtikrinti vasaros poilsio programų įgyvendinimą, rengti Savivaldybės institucijų sprendimų, įsakymų ir potvarkių projektus dėl mokinių vasaros poilsio organizavimo ir NVŠ programų atostogų metu įgyvendinimo. Skyriui pavaldžios Savivaldybės švietimo įstaigos – mokyklos, progimnazijos, gimnazijos.

Konkurso koordinavimo darbo grupė⁴¹ (tvirtinama Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Konkurso organizavimui), vertina Konkursui pateiktas programas, atsižvelgiant į vaikų vasaros poilsio Savivaldybės biudžete numatytas lėšas, atrenka siūlomas finansuoti programas, atitinkančias Konkurso nuostatų reikalavimus, atlieka vaikų vasaros stovyklų veiklos priežiūrą ir tikrina, kaip naudojamos programoms skirtos lėšos.

Vasaros programų įgyvendinimo priežiūros funkcija, pagal patvirtintą pareigybės aprašymą⁴², priskirta ir savivaldybės administracijos Bendrojo ugdymo skyriaus vyriausiajam specialistui, be šios funkcijos vykdančiam ir kitas – koordinuojančiam Savivaldybės vaikų ir jaunimo socializacijos, vasaros programų įgyvendinimo, programų atrankos organizavimo, pateiktų paraiškų vertinimo, programų vykdymo ataskaitų rengimo funkcijas. Apibendrinant aukščiau išdėstytą, NVŠ

⁴⁰ Pagal nuostatus, patvirtintus Savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. birželio 4 d. įsakymu Nr. 40-193/19

⁴¹ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais: 2020 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 30-742/20, 2021 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. 30-834/21 patvirtintų Vaikų vasaros poilsio programų paraiškų vertinimo nuostatų 3 p.

⁴² patvirtinti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. birželio 4 d. įsakymu Nr. 40-195/19

programų įgyvendinimo priežiūros funkcijos vykdymas numatytas dvejais veikloje dalyvaujantiems subjektams. Esant tokiai situacijai, kai kompetencijų, veiklos pasidalijimo ir atsakomybių ribos, organizuojant, koordinuojant ir kontroliuojant vaikų vasaros poilsio programas apibrėžtos neaiškiai, kyla rizikų efektyviam viešosios paslaugos teikimo procesui.

Išvada. Neaiškiai apibrėžtos subjektų, dalyvaujančių organizuojant, koordinuojant ir kontroliuojant vasaros poilsio programas ir jų įgyvendinimą kompetencijų ribos, tarpusavio ryšiai ir atsakomybės, negali užtikrinti tinkamo numatytų funkcijų vykdymo.

3. Nesukurtas vasaros programų priežiūros ir veiklos kontrolės mechanizmas

Vaikų vasaros poilsio programų priežiūros funkcijos atskirai reglamentuotos Vaikų vasaros poilsio programų paraiškų vertinimo nuostatuose ir priskirtos Konkurso koordinavimo darbo grupei, taip pat pagal patvirtintą pareigybės aprašymą - Savivaldybės administracijos Bendrojo ugdymo skyriaus vyriausiajam specialistui. Išankstinio tyrimo metu, vertinant kontrolės aplinką, Savivaldybės administracijai pateiktame klausimyne prašėme nurodyti, ar yra numatytos ir kokios kontrolės priemonės vykdomos, prižiūrint būtent vasaros stovyklų programų įgyvendinimą, kaip kontroliuojama jų veikla. Iš pateikto atsakymo paaiškėjo, kad Konkurso nuostatuose ir programų paraiškų vertinimo nuostatuose apibrėžtoms priežiūros ir kontrolės funkcijoms nesukurtas vaikų vasaros poilsio stovyklų veiklos kontrolės mechanizmas, kuris užtikrintų efektyvią Savivaldybės teritorijoje veikiančių stovyklų veiklos priežiūrą bei kontrolę.

Vasaros stovyklų priežiūra vykdoma pasirinktinai – Konkurso koordinavimo grupės nariai vyksta į stovyklų įgyvendinimo vietas, esant reikalui, iš stovyklų organizatorių prašo papildomų dokumentų, ar susisiečia su stovyklose užimtų vaikų tėvais.

Pažymėtina, kad atsitiktinai pasirinktų programų kokybės įgyvendinimo stebėsenos vykdymą reglamentuoja Savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintas Vilniaus miesto savivaldybės neformaliojo vaikų švietimo lėšų skyrimo ir naudojimo tvarkos aprašas, tačiau jame numatyta ir tai, kad stebėseną turėtų būti atliekama pagal iš anksto sudarytą planą (aprašo 31.1punktas). Pagal Savivaldybės administracijos Bendrojo ugdymo skyriaus pateiktą informaciją, 2020 metais stovyklų veiklos metu buvo aplankytos 4 stovyklos (1,2 proc. veikusių stovyklų), 2021 metais - 13 stovyklų (4 proc. veikusių stovyklų), tačiau planai, numatantys lankytinas stovyklas iš anksto nebuvo sudaromi, stovyklų lankymo rezultatai nebuvo įforminami, tai neleidžia įvertinti, pagal kokius kriterijus lankytos stovyklos buvo pasirinktos ir kas jose buvo nustatyta. Svarbu

pažymėti ir tai, kad stovyklos veikia palyginti trumpą vasaros laikotarpį, jas įgyvendina gana nemažas poilsio programų vykdytojų skaičius, todėl siekiant efektyviai vykdyti programų veiklos kontrolę, būtina apibrėžti svarbiausius numatomų vykdyti kontrolės priemonių prioritetus bei tam skirti pakankamus žmogiškuosius išteklius.

3.1. Neužtikrinama pakankama vasaros poilsio programų įgyvendinimo priežiūra ir lėšų panaudojimo kontrolė

Pagal patvirtintus vaikų vasaros poilsio programų Konkurso nuostatus, finansavimą gavę programų vykdytojai, nustatytais terminais privalo atsiskaityti Savivaldybės administracijai, pateikdami reikalaujamus dokumentus ar dokumentų kopijas.

Įvertinome Savivaldybės administracijai teiktus 23 pasirinktų vasaros poilsio programų vykdytojų (dalyvavusių įgyvendinant vasaros stovyklų programas 2020 ir 2021 metais), atsiskaitymo už 42-jų stovyklų programų vykdymą dokumentus⁴³, iš kurių nustatėme, kad ne visi programų vykdytojai vadovavosi Konkurso nuostatų ir pasirašytų finansavimo sutarčių reikalavimais:

- nepateikė programos išlaidas patvirtinančių dokumentų sąrašo - Vilniaus Juzefo Ignacijaus Kraševskio gimnazija (už 2020 metus), Vilniaus šv. Jono Bosko parapija (už 2020 metus);
- nepateikė stovyklų programose dalyvavusių vaikų sąrašų - Vilniaus savivaldybės Grigiškių meno mokykla, Vilniaus Jono Basanavičiaus gimnazija (abi už 2020 metus);
- iki Konkurso nuostatuose ir finansavimo sutartyse apibrėžto termino nepateikė vasaros stovyklų programų vykdymo ataskaitų (už 2021 metus) - Vilniaus jaunimo informacijos ir savanorystės centras, VŠĮ Vilniaus policijos klubas vaikams ir jaunimui, VŠĮ Sostinės krepšinio mokykla, VŠĮ „Laukinė vyšnia“.

Nustatėme atvejų, kai programos vykdytojo pateiktuose išlaidas patvirtinančiuose dokumentuose nurodytos išlaidos, nederėjo su stovyklos veiklos aprašymu, pavyzdžiui:

VŠĮ Palaimintojo J. Matulaičio socialinis centras vykdė programą „Būkime vasarą kartu“, veiklos ataskaitoje už 2020 metus nurodoma, kad „darbuotojai kartu su savanoriais mikrorajono kiemuose organizavo įvairius užsiėmimus ten esantiems vaikams, paaugliams ir jaunuoliams,

⁴³ talpinami Savivaldybės dokumentų valdymo sistemoje @vilys

siekdami juos pasiekti ten, kur jie yra“. Tam buvo naudojamos įvairios laisvalaikio užimtumo priemonės (kamuoliai, virvės, kreidos ir speciali metodinė priemonė „Mobili lenta“). Mobilūs užsiėmimai truko 4 valandas, 4 kartus per savaitę. Tačiau pagal pateiktus pirminius, išlaidas pagrindžiančius finansinius dokumentus, programos vykdytojas apmokėjo 2 391 Eur už 14 asmenų nakvynes ir maitinimą Karklėje, Antalieptėje ir Rūdiškių seniūnijos Jelščiznos kaime bei už gyvenimą Aukštadvaryje kaimo turizmo sodyboje, trimis pamainomis, už transporto nuomą sumokėjo 740 Eur, už kurą - 260 Eur.

Pagal 2020 ir 2021 metais galiojusius Konkurso nuostatus, tinkamomis finansuoti programos išlaidoms priskiriamos: programą vykdančių asmenų darbo užmokesčio, įskaitant visus privalomus mokesčius, išlaidos (57.1 punktas). Šios išlaidos negali viršyti 20 proc. nuo visos programai įgyvendinti reikalingos sumos, tačiau nustatėme atvejų, kai iš Savivaldybės biudžeto skirtų lėšų 2020 metų programai finansuoti, VšĮ Sostinės moterų krepšinio klubas darbo užmokesčio išlaidoms priskyrė 52 proc., o VšĮ „Jasiūno komanda“ – 93 proc. nuo bendros 2021 metų programai finansuoti skirtos sumos.

Išvada. Nesukurtas vaikų vasaros poilsio programų priežiūros ir kontrolės mechanizmas neužtikrina programų vykdymo kokybės, priežiūros ir skiriamų lėšų panaudojimo kontrolės.

Priežastys, dėl kurių auditą siūloma baigti išankstiniu tyrimu

Įvertinę išankstinio tyrimo metu surinktą informaciją ir nustatytas problemas, manome, kad jos yra aktualios ir spręstinos, tačiau pagrindinio tyrimo siūlome neatlikti, nes:

- Vertindami vaikų vasaros poilsio programų organizavimą Vilniaus miesto savivaldybėje, analizavome ir nustatėme aktualiausias problemas, kurių pobūdis būdingas daugeliui neformaliojo vaikų švietimo veiklų, o problemų sprendimai priklauso nuo didesnio šioje veikloje dalyvaujančiųjų institucijų suinteresuotumo, taip pat politinės valios.

- Vaikų vasaros stovyklų programų veikla vykdoma pakankamai trumpu vasaros laikotarpiu, todėl šiuo metu, audito subjektams nevykdant stovyklų programų, audito procedūrų atlikimas, papildomų audito įrodymų rinkimas, subjektų vykdomos veiklos stebėjimas ir vertinimas kontaktuojant tiesiogiai, nėra įmanomas. Dėl šių priežasčių manome, kad tęsti auditą šiuo metu nėra tikslinga, nes tai neduotų reikiamos naudos.

Vilniaus miesto savivaldybės kontrolės ir audito
 tarnybos vyriausioji specialistė

Aušra Valentienė

tarnautoja

Benė Baigienė

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos
 direktorė

Lina Koriznienė

Santrumpos ir sąvokos

LR - Lietuvos Respublika

Savivaldybė – Vilniaus miesto savivaldybė

VMSA – Vilniaus miesto savivaldybės administracija

NVŠ – Neformalusis vaikų švietimas

VŠĮ – Viešoji įstaiga

Pagrindiniai teisės aktai, reglamentuojantys vaikų vasaros stovyklų organizavimą

- LR švietimo įstatymas (15 str. 4 dalyje nustatyta, kad neformaliojo vaikų švietimo programos mokinių atostogų metu vykdo valstybinės ir savivaldybės mokyklos (biudžetinės ir viešosios įstaigos) savininko teisės ir pareigas įgyvendinančios institucijos nustatyta tvarka.
- LR švietimo ir mokslo ministro 2006 m. kovo 31 d. įsakymas Nr. ISAK-612 „Dėl vaikų vasaros poilsio stovyklų bendrųjų nuostatų patvirtinimo“ (nustato vaikų vasaros poilsio stovyklų tikslus, stovyklų tipus ir profilius, stovyklų darbo organizavimą, stovyklų organizatorių funkcijas ir atsakomybę.
- LR švietimo, mokslo ir sporto ministro 2018 m. rugsėjo 19 d. įsakymas Nr. V-758 „Dėl neformaliojo vaikų švietimo lėšų skyrimo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (nustato lėšų skyrimo tvarką, prioritetus, rekomenduojamą NVŠ lėšų sumą vienam NVŠ programoje dalyvaujančiam vaikui, reikalavimus lėšų naudojimui).
- VMSA direktoriaus 2019 m. balandžio 17 d. įsakymas Nr. 30-930/19 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės neformaliojo vaikų švietimo lėšų skyrimo ir naudojimo tvarkos aprašo tvirtinimo“ (nustato NVŠ lėšų programoms skyrimo ir naudojimo tvarką).
- VMSA direktoriaus 2020 m. balandžio 2 d. įsakymas Nr.30-742/20 „Dėl vaikų vasaros programų konkurso nuostatų ir vaikų vasaros poilsio programų paraiškų vertinimo nuostatų tvirtinimo“ (nustato vaikų vasaros poilsio programų konkurso organizavimo tvarką, prioritetus, dokumentų pateikimo tvarką, programų vertinimą, reikalavimus programų vykdytojams, finansavimą gavusių įstaigų įsipareigojimus, jų vykdymo tikrinimo tvarką.
- VMSA direktoriaus 2021 m. kovo 29 d. įsakymas Nr. 30-834/21 „Dėl vaikų vasaros programų konkurso nuostatų ir vaikų vasaros poilsio programų paraiškų vertinimo nuostatų tvirtinimo“ (pakeitimas, kuriuo neteko galios 2020 m. balandžio 2 d. įsakymas Nr. 30-742/20).